

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра психології (№ 704)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник проектної групи
 М.Є. Жидко
(ініціали та прізвище)
«31» серпня 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Основи неврології та психіатрії
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 053 Психологія
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: Психологія
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2021 рік

Робоча програма основи неврології та психіатрії
(назва дисципліни)
для студентів за спеціальністю 053 Психологія
освітньою програмою Психологія
«30» серпня 2021 р., – 16 с.

Розробник Бородавко О.О., доц. каф. 704, к.психол. н.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання) (підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри психології
(назва кафедри)
Протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри к. психол. н., доц.
(науковий ступінь і вчене звання) (підпис) Ю. І. Гулій
(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань <u>05 Соціальні та поведінкові</u>	Цикл професійної підготовки
Кількість модулів – 1	<u>науки</u> (шифр і найменування)	Навчальний рік
Кількість змістовних модулів – 2	Спеціальність <u>053 Психологія</u> (код і найменування)	2021/2022
Індивідуальне завдання <u>не передбачено</u> (назва)		Семестр
Загальна кількість годин – 48 / 135	Освітня програма <u>Психологія</u> (найменування)	8-й
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 години самостійної роботи студента – 5 години	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Лекції*
		24 години
		Практичні, семінарські*
		24 години
		Лабораторні*
		0 годин
		Самостійна робота
87 година		
Вид контролю	модульний контроль, іспит	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
48/87

*Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину залежно від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення: Метою дисципліни «Основи невротології та психіатрії» є поглиблення теоретичних уявлень щодо психічної патології, її основних форм та чинників етіопатогенезу. В даному курсі відображено тенденцію сучасної світової психіатрії, що полягає у відході від класифікації психічних захворювань (нозологічних форм) до класифікації психічних, невротичних та поведінкових розладів (симптомів та синдромів).

Завдання: Поглиблення теоретичних знань та практичних навичок щодо виявлення психічної патології. Розглядання основних чинників, що сприяють формуванню психічної патології. Вивчення основ психопатології, порушень емоційної, розумової та моторної сфер. Засвоєння основних синдромів невротичних розладів. Розглядання основних форм ендогенної психічної патології. Засвоєння основних принципів сучасної класифікації психічних розладів (МКХ-10).

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

1. Знання та розуміння предметної області невротології та психіатрії
2. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом невротології та психіатрії.
3. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

Результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати історію формування психіатричного знання; основні принципи сучасної класифікації психічних розладів; основні чинники етіопатогенезу психічних розладів; основні форми невротичних розладів, співвідношення понять симптом, синдром, нозоформа; особливості соматичних порушень при неврозах; основні форми ендогенних психічних розладів; психічні порушення при черепно-мозкових травмах та інтоксикаціях різного генезу.

Міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, психологія особистості, психодіагностика, соціальна психологія; основи сексології і сексопатології, психологія статі і гендерних відносин; клінічна психологія.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Основи клінічної психіатрії

Тема 1. Історія, предмет та структура сучасної психіатрії. Поняття норми в медицині.

Становлення психіатрії як галузі медицини. Загальна та приватна, «велика» та «мала» психіатрія. Взаємозв'язок між сучасними психіатрією, невротологією та психологією, розширення прикладних можливостей сучасної

психології. Структура психічних функцій та психіатричної симптоматики. Етіологія та патогенез психічної патології. Методи сучасної психіатрії.

Тема 2. Психічна патологія при неврологічних та соматичних захворюваннях.

Психопатологічна характеристика початкового та гострого періодів в травматичній хвороби. Травматичні психози гострого періоду. Психічні порушення пізнього та віддаленого періоду.

Психічна патологія при гострих та хронічних інфекціях. Загальна клінічна характеристика.

Соматогенні психічні розлади та психосоматичні хвороби. Роль психічних факторів у виникненні та протіканні соматичних хвороб. Зміни особистості при хронічних соматичних захворюваннях.

Судинна психічна патологія. Психотичні порушення. Гострі судинні психози. Синдроми деменції.

Медична профілактика та терапія неврологічних та соматичних захворюваннях.

Тема 3. Психічна патологія при алкоголізмі та токсикоманіях.

Виробничі, побутові інтоксикації та інтоксикації ліками. Токсикоманії та наркоманії. Алкогольне сп'яніння. Алкоголізм. Вікові та статеві особливості розвитку хронічного алкоголізму. Алкогольні психози. Медична профілактика та терапія інтоксикаційної психічної патології.

Тема 4. Епілепсія.

Визначення та класифікація епілепсії. Клінічна характеристика. Етіологія та патогенез. Медична профілактика та терапія при епілепсії

Тема 5. Олігофренії та інволюційна психічна патологія.

Непсихотичні психічні порушення. Пресенільні психози. Деменції пресенільного віку. Старечі психози. Медична профілактика та терапія інволюційної психічної патології.

Загальна характеристика та класифікація олігофренії. Медична терапія та соціальна реабілітація.

Тема 6. Шизофренія.

Проблеми діагностики та систематизації. Загальна клінічна характеристика. Клінічні форми. Медична профілактика та терапія при шизофренії.

Тема 7. Біполярний розлад.

Клінічна картина. Розвиток біполярного розладу. Етіологія і патогенез. Медична профілактика та терапія при біполярному розладу.

Тема 8. Розлади особистості та суїцидальний ризик.

Акцентуації та психопатії. Класифікація та клінічна картина психопатій. Паранойяльна психопатія. Психопатія афективного типу. Шизоїдна психопатія. Психопатія збудженого типу. Психастенічна психопатія. Істерична психопатія. Астенічна психопатія. Психопатія нестійкого типу.

Загальна суїцидологія. Соціально-демографічні чинники. Медичні чинники суїцидального ризику.

Модульний контроль.

Змістовий модуль 2. Основи невротології.

Тема 1. Історія, предмет та структура сучасної невротології.

Методологічні проблеми невротології.

Історія розвитку уявлень про функціональні (невротичні) розлади. Сучасний стан невротології як науки. Посилення ролі нервово-психічних факторів у виникненні захворювань. Наукові платформи дослідження неврозів: нейрофізіологічна, антинозологічна, психологічна. Еволюція поняття «норма». Норма як зона функціонального оптимуму. Норма як характеристика суб'єкта. Релятивістичне розуміння поняття «норма».

Тема 2. Психологічні чинники, що впливають на формування невротичних розладів.

Уявлення про психічну травму. Характеристики травми. Теорії травм. Типи конфліктних ситуацій в класифікації В.Н. Мясіщева. Умовно-патогенні та об'єктивно-значимі травми. Шкала Холмса-Раге.

Антиципаційна теорія невротогенезу. Преморбідні особистісні риси. Особливості вищої нервової діяльності. Роль акцентуацій характеру. Преморбідні особливості темпераменту й характеру.

Тема 3. Теорії синдромологічного та нозологічного діагнозу в невротології.

Структура психічних функцій та невротичної симптоматики. Поняття «симптом», «синдром», «нозологічна форма». Історія виникнення й сучасний стан Міжнародної класифікації хвороб (МКХ). Принципи класифікації МКБ-10. Загальна характеристика рубрикації F40 - F49 «Невротичні, пов'язані зі стресом, і соматоформні розлади». Основні принципи психологічної діагностики в клініці неврозів.

Тема 4. Фобічні тривожні розлади:

Загальна характеристика фобічних тривожних розладів. Агорафобія: загальна характеристика, діагностичні критерії, теорії розвитку. Соціальні фобії: загальна характеристика, діагностичні критерії, теорії розвитку. Специфічні (ізолювані) фобії: загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку.

Тема 5. Інші тривожні розлади.

Панічний розлад (епізодична пароксизмальна тривожність): особливості протікання панічних атак, характеристика соматичних проявів, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку. Генералізований тривожний розлад: основні відмінності від панічного розладу, соматичні симптоми, діагностичні критерії, теорії розвитку. Змішаний тривожний та депресивний розлад: загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку.

Тема 6. Обсесивно-компульсивний розлад.

Загальна характеристика обсесивно-компульсивних розладів. Уявлення про обсесії та компульсії. Переважно нав'язливі думки або міркування (розумова жуйка): контрастні думки, квазіфілософські міркування, загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку. Переважно

компульсивні дії (нав'язливі ритуали): загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку. Поєднані нав'язливі думки та дії.

Тема 7. Реакція на тяжкий стрес та порушення адаптації.

Роль стресових ситуацій у виникненні порушень адаптації. Гостра реакція на стрес: загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку. Посттравматичний стресовий розлад: класифікація стресових ситуацій, загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку. Розлад реакцій пристосування: загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку, особливості протікання у дитячому та підлітковому віці.

Тема 8. Дисоціативні (конверсійні) розлади.

Історія вивчення конверсійних розладів. Поняття «конверсія» та «дисоціація». Дисоціативна амнезія. Дисоціативна фуга. Дисоціативний ступор. Транс та одержимість. Дисоціативні розлади рухів та відчуттів: синдром Ганзера, конвульсії, анестезія. Психологічні теорії розвитку.

Тема 9. Соматоформні розлади.

Загальна характеристика соматоформних розладів. Соматизований розлад: особливості динаміки, загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку. Недиференційований соматизований розлад. Іпохондричний розлад: уявлення про дисморфобію, нозофобії, особистісні риси хворих, особливості динаміки, загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку. Соматоформна дисфункція вегетативної нервової системи: «невроз серця», «невроз шлунка», «нервова діарея» та ін., роль психогенних факторів, загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку.

Тема 10. Інші невротичні розлади.

Неврастенія. Історія вивчення неврастенії. Соматичні симптоми. Види неврастенії. Особистісні риси хворих на неврастенію. Загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії розвитку.

Синдром деперсоналізації/дереалізації: загальна характеристика, діагностичні критерії, психологічні теорії патогенезу.

Модульний контроль.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовного модуля і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	У тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Основи клінічної психіатрії.					
Тема 1. Історія, предмет та структура сучасної психіатрії. Поняття норми в медицині.	8	2	1	-	5
Тема 2. Психічна патологія при неврологічних та соматичних захворюваннях.	8	1	2	-	5
Тема 3. Психічна патологія при алкоголізмі та наркоманіях.	8	1	2	-	5
Тема 4. Епілепсія.	7	1	1	-	5
Тема 5. Олігофренії та інволюційна психічна патологія.	7	1	1	-	5
Тема 6. Шизофренія.	8	2	1	-	5
Тема 7. Біполярний розлад.	9	2	2	-	5
Тема 8. Розлади особистості та суїцидальний ризик.	9	2	2	-	5
Модульний контроль					
Разом за змістовим модулем 1	64	12	12	-	40
Змістовий модуль 2. Основи неврології					
Тема 1. Історія, предмет та структура сучасної неврології. Методологічні проблеми неврології.	6	1	1	-	4
Тема 2. Психологічні чинники, що впливають на формування невротичних розладів.	9	2	2	-	5
Тема 3. Теорії синдромологічного та нозологічного діагнозу в неврології.	6	1	1	-	4
Тема 4. Фобічні тривожні розлади:	7	1	1	-	5
Тема 5. Інші тривожні розлади.	7	1	1	-	5
Тема 6. Обсесивно-компульсивний розлад.	7	1	1	-	5
Тема 7. Реакція на тяжкий стрес та порушення адаптації.	9	2	2	-	5
Тема 8. Дисоціативні (конверсійні) розлади.	6	1	1	-	4
Тема 9. Соматоформні розлади.	7	1	1	-	5
Тема 10. Інші невротичні розлади.	7	1	1	-	5
Модульний контроль					
Разом за змістовим модулем 2	71	12	12	-	47

Усього годин	135	24	24	-	87
---------------------	-----	----	----	---	----

5. Теми семінарських занять

Не передбачено програмою.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія, предмет та структура сучасної психіатрії. Поняття норми в медицині.	1
2	Психічна патологія при неврологічних та соматичних захворюваннях.	2
3	Психічна патологія при алкоголізмі та наркоманіях.	2
4	Епілепсія.	1
5	Олігофренії та інволюційна психічна патологія.	1
6	Шизофренія.	1
7	Біполярний розлад.	2
8	Розлади особистості та суїцидальний ризик.	2
9	Історія, предмет та структура сучасної неврозології. Методологічні проблеми неврозології.	1
10	Психологічні чинники, що впливають на формування невротичних розладів.	2
11	Теорії синдромологічного та нозологічного діагнозу в неврозології.	1
12	Фобічні тривожні розлади:	1
13	Інші тривожні розлади.	1
14	Обсесивно-компульсивний розлад.	1
15	Реакція на тяжкий стрес та порушення адаптації.	2
16	Дисоціативні (конверсійні) розлади.	1
17	Соматоформні розлади.	1
18	Інші невротичні розлади.	1
	Разом	24

7. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія, предмет та структура сучасної психіатрії. Поняття норми в медицині.	5
2	Психічна патологія при неврологічних та соматичних захворюваннях.	5
3	Психічна патологія при алкоголізмі та наркоманіях.	5
4	Епілепсія.	5
5	Олігофренії та інволюційна психічна патологія.	5
6	Шизофренія.	5
7	Біполярний розлад.	5
8	Розлади особистості та суїцидальний ризик.	5
9	Історія, предмет та структура сучасної неврології. Методологічні проблеми неврології.	4
10	Психологічні чинники, що впливають на формування невротичних розладів.	5
11	Теорії синдромологічного та нозологічного діагнозу в неврології.	4
12	Фобічні тривожні розлади:	5
13	Інші тривожні розлади.	5
14	Обсесивно-компульсивний розлад.	5
15	Реакція на тяжкий стрес та порушення адаптації.	5
16	Дисоціативні (конверсійні) розлади.	4
17	Соматоформні розлади.	5
18	Інші невротичні розлади.	5
	Разом	87

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

10. Методи навчання

Програмою передбачено наступні методи навчання:

Лекції, спрямовані на поглиблення теоретичних знань щодо етіології, патогенезу, класифікації, клінічних проявів та методів психологічної корекції найбільш розповсюджених психосоматичних захворювань;

Практичні заняття, які спрямовані на закріплення знань отриманих при проведенні лекційних занять, обговоренні клінічних випадків в якості супервізії та підготовки реферативних матеріалів, які обумовлені темою практичного заняття;

Самостійна робота передбачає підготовку студентів до лекцій та виконання реферативних робіт, які повинні бути складені у визначений викладачем термін.

Реферативна робота з основ психосоматики, в якій повинні бути відображені основні теорії розвитку психосоматичних розладів, класифікація, основні клінічні прояви цих хвороб та особливості психологічної корекції даної патології. Робота складається в індикативному реферуванні (розширеному анотуванні) книг (монографій, збірників праць, збірників доповідей і т.п.), а також наукових статей (теоретичних, експериментальних, методичних, описових, оглядових і т.п.) за означеними темами;

Консультація – форма індивідуальної роботи студента із викладачем, спрямована на вирішення труднощів, які виникли під час вивчення лекційного матеріалу та самостійної роботи, або за наявності бажання студента отримати більш поглиблене знання стосовно предмету навчальної дисципліни.

11. Методи контролю

Поточний контроль являє собою оцінювання самостійної роботи студента у формі: виконаного та своєчасно зданого на перевірку викладачу письмового завдання, що винесене на практичне заняття, або у вигляді домашнього завдання; проміжних контрольних робіт, які проводяться по завершенню вивчення певної теми дисципліни; виступу із доповіддю або рефератом за тематикою навчальної дисципліни; усні відповіді студента на питання, які було винесено для самостійної підготовки, на семінарських заняттях.

За **відповідь студента на питання**, які були винесено для самостійної підготовки до семінарського заняття, студент може отримати 3 бали в залежності від ступеню підготовки, правильності та повноти відповідей при обговоренні питань з тематики семінарського заняття.

За **виступ із доповіддю** або **активну участь у обговоренні питань з тематики заняття** студент може отримати максимально 3 бали: 1 бал зараховується студенту за умови використання у доповіді матеріалу у недостатньому обсязі, слабо структурованого або аналогічного іншим студентським роботам (у тому числі у мережі Інтернет) та у разі неможливості відповісти на запитання аудиторії чи викладача на питання, що стосуються викладеного матеріалу; 2 бали – при викладанні матеріалу в достатньому обсязі, але недостатньо структурованого та послідовного, та у разі неповної відповіді на запитання аудиторії чи викладача на питання, що стосуються викладеного матеріалу; 3 бали – при використанні у доповіді матеріалу в достатньому обсязі, достатньо структурованого та послідовного, при використанні додаткових джерел, демонстрації ерудиції, схильності до наукового мислення та здібностей практичного фахівця при викладенні матеріалу та відповіді на питання аудиторії та викладача.

У разі бажання покращити поточну успішність та заробити бали, яких бракує, студент має можливість виступити із додатковою доповіддю або

написати реферат з відповідного змістового модулю (за викладеною вище схемою оцінювання).

Результати поточного контролю позначаються на визначенні модульної та підсумкової оцінки з даної дисципліни.

Модульний контроль проводиться протягом семестру і включає поточний контроль засвоєння навчального матеріалу на аудиторних заняттях, виконання обов'язкових завдань для самостійної роботи, передбачених навчальним планом і робочою програмою дисципліни, написання модульної контрольної роботи.

Модульна контрольна робота проводиться по завершенню вивчення відповідної частини теоретичного матеріалу навчального курсу. Модульна контрольна робота здійснюється у вигляді тестування. Робочою програмою передбачено написання двох модульних контрольних робіт у вигляді тестів з тематики навчальної дисципліни. Тест містить 25 тестових завдань із декількома варіантами відповідей, серед яких тільки одна є вірною.

Відсутність модульної контрольної роботи за змістовним модулем не дозволяє вважати його захищеним і є причиною не допуску для отримання підсумкової оцінки та складання іспиту.

У якості контрольного семестрового заходу для студентів передбачено складання іспиту. Залікова або екзаменаційна робота є письмовою роботою, яка складається із двох завдань, кожне завдання оцінюється у 20 балів. Перше завдання відповідно з основ психосоматики містять питання теоретичного характеру. Відповідь на ці питання повинні складати самостійне осмислення теоретичного матеріалу з відповідної теми. Друге завдання стосується практичного застосування отриманих знань. Залікову роботу розподілено на 20 варіантів. Номер варіанту екзаменаційної роботи може бути закріплений за студентом шляхом випадкового вибору або за вибором викладача.

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

12.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виступ із доповіддю або активна участь у обговоренні питань з тематики практичного заняття	0...3	7	0...21
Аналіз зразків історій хвороб з	0...3	1	0...3

психіатричними розладами			
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Змістовний модуль 2			
Виступ із доповіддю або активна участь у обговоренні питань з тематики практичного заняття	0...3	7	0...21
Аналіз зразків історій хвороб з невротичними розладами	0...3	1	0...3
Модульний контроль	0...25	1	0...25
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання семестрового іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту/заліку складається із трьох запитань. Максимальна кількість балів за перше та друге запитання — 30 балів, за третє — 40.

12.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

Студент має глибокі, міцні і систематичні знання програмного матеріалу, використовує їх у нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Присутнє глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому він легко орієнтується, понятійного апарату, за уміння зв'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Студент вільно володіє програмним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно використовує їх у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі). Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатнім рівнем узагальненості знань.

Студент може привести вербальне формулювання основних положень теорії, навести приклади їх застосування в практичній діяльності, але незавжди може самостійно довести їх. Студент може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим, в правильній відповіді може допускати дві-три помилки. Самостійно виправляє помилки у відповіді, серед яких є суттєві.

Студент відтворює значну частину програмного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних його положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. Студент, виявляє знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Студент слабо знає структуру курсу, допускає помилки у відповіді, засвоїв і набув практичних навичок, але допускає неточності, не має чіткого уявлення про предмет дисципліни. Вагається при відповіді на видозмінене запитання, разом з тим студент володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.

12.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру.

Задовільно (60-74). Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача. Відповідь на поставлене питання у цілому правильна, в якій студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу дисципліни, але не зміг переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання рекомендованої літератури;

Добре (75-89). Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань; але у відповіді студента наявні незначні помилки. Відповідь теоретично правильна, але є не вичерпною, в цілому повне знання програмного матеріалу, успішне виконання запропонованого завдання і засвоєння матеріалу основної літератури;

Відмінно (90-100). Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь. Відповідь на поставлене питання теоретично правильна і вичерпна, у якій студент показав всебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння основної та додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачене програмою дисципліни; уміння використовувати знання для аналізу соціального життя суспільства та аргументувати своє ставлення до відповідних категорій, закономірностей, випадковостей, суспільних явищ і процесів;

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

13. Методичне забезпечення

1. Основи невротології та психіатрії [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. А. Федосєєв, Т. Ю. Проскуріна, Н. І. Завгородня – Х. : Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т», 2015. – 79 с.

2. Основи невротології та психіатрії. Навчально-методичний комплекс для студентів зі спеціальності «Психологія» / Укладачі: Кочарян О.С., Терещенко Н.М., Федосєєв В.А. – Х.:ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2009. – 19 с.

http://library.khai.edu/library/fulltexts/Knigi/Nauchitel_Psihologiya.pdf

НМК з дисципліни:

- робоча програма дисципліни;
- підручники (навчальні посібники), в тому числі в електронному вигляді, які за змістом повністю відповідають робочій програмі дисципліни;
- методичні вказівки та рекомендації для виконання практичних робіт, а також рекомендації для самостійної підготовки;
- плани семінарських занять;
- питання, тести для контрольних заходів;
- каталоги інформаційних ресурсів.

14. Рекомендована література

Базова:

1. Основи невротології та психіатрії [Електронний ресурс] : навч. посіб. / В. А. Федосєєв, Т. Ю. Проскуріна, Н. І. Завгородня – Х. : Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т», 2015. – 79 с.

2. Основи невротології та психіатрії. Навчально-методичний комплекс для студентів зі спеціальності «Психологія» / Укладачі: Кочарян О.С., Терещенко Н.М., Федосєєв В.А. – Х.:ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2009. – 19 с.

3. Клиническая психиатрия: Справ. пособие : / Н.Е. Бачерников, К.В. Михайлова, В.Л. Гавенко и др. . - К. : Здоров'я, 1989 . - 512 с

4. Психиатрия : учебное пособие для вузов : / Виктор Павлович Самохвалов, Александр Александрович Коробов, Владимир Алексеевич

Мельников и Николай Викторович Вербенко . - Ростов-н/Д : Феникс, 2002 . - 576 с. - Библиогр.: с.558-561 (58 назв.)

5. Психиатрия: учебник : / Мария Васильевна Коркина, Надежда Дмитриевна Лакосина, Андрей Евгеньевич Личко и Иван Сергеевич Сергеев . - 2-е изд., перераб. и доп.. - М. : МЕДпресс-информ, 2002 . - 566 с. - Библиогр.: с.554-557.

6. Психологія. Медична психологія. Психіатрія (термінологія): / Уклад. Ігор Іванович Кутько, Микола Іванович Пилипенко, Анатолій Якович Циганенко и інш. . - Х. : НДІ медичної радіологіїім. С.П. Григор'єва, 1996 . - 314 с.

7. Коркина М. В. Психиатрия : учебник для вузов : / Мария Васильевна Коркина, Надежда Дмитриевна Лакосина и Андрей Евгеньевич Личко . - М. : Медицина, 1995 . - 607 с. - (Учебная литература для студентов медицинских вузов) Библиогр.: с.598-600.

8. Каменецкий Д. А. Неврология и психотерапия : Учеб.пособие : / Давид Александрович Каменецкий . - М. : Гелиос АРВ, 2001 . - 384 с. - (Практика доктора Каменецкого) Библиогр.:с.372-382.

9. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология. – М.: Медпресс-информ. – 2000. – 592 ст.

Допоміжна

10. Детская психиатрия: Учебник : / Нина Викторовна Александрова, Марина Петровна Билецкая, Нина Леонидовна Васильева и Виктор Глебович Вахарловский ; Под ред. Э.Г. Эйдемиллер . - СПб.; М.; Х.; Минск : Питер, 2005 . - 1120 с.

11. Кузнецов В.М. Психіатрія : Навч.посібник для лікарів-інтернів і курсантівін-тів удоскон. лікарів : / В.М. Кузнецов и Володимир Мечиславович Чернявський . - К. : Здоров'я, 1993 . - 343 с. –

12. Психіатрія : Підручник : / Олександр Костянтинович Напрєєнко, І.Й. Влох, О.З. Голубков и А.О. Двірський . - К. : Здоров'я, 2001 . - 582 с.

13. Халмурадов Б. Д. Судова психіатрія: основні терміни та поняття : навчальний посібник-довідник для вузів : / Батир Данатарович Халмурадов и О.Г. Швачко . - К. : Центр навчальної літератури, 2006 . - 77 с. - Бібліогр.: с.76.

15. Інформаційні ресурси

1. Електрона адреса кафедри психології khai.psyho@gmail.com
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського - nbuv.gov.ua
3. Бібліотека університету - http://library.khai.edu/library/page_lib.php
4. http://www.pravo.vuzlib.org/txt-books_22.html